

T U R I N Y S

IŽANGA

6

1

PRADŽIA:
NUO FARROKHO
IKI FREDDŽIO

10

2

IR TADA JIE TAPO
GRUPE „QUEEN“

28

3

ŠLOVINGAS
AŠTUNTASIS
DEŠIMTMETIS

44

4

DEVINTASIS
DEŠIMTMETIS
IR POPKULTŪRA

108

5

MITAS IR
JO PABAIGA

186

**JO DEBIUTAS SU
GRUPE „IBEX“
RUGPJŪČIO 23 D.**

1 9 6 9

16 „Ibex“ – muzikos grupė iš Liverpulio, 1969 m. priėmusi jį vokalistu. Iš kairės: Freddis Mercuris, Paulas „Flogger“ Fielderas, Johnas „Tupp“ Tayloras, Patas McConnelis, Sianas Ollettas, Kenas Testi, Bruce’as Sandersonas ir Miffer Smith.

17 Grupė „Sour Milk Sea“, gyvavusi nuo 1968 iki 1970 m. Jos balsas – Freddis Mercuris.

Tačiau jį buvo užvaldžiusi muzika, troškimas būti scenoje, groti ir dainuoti, duoti vietos Freddžiui ir pamiršti Farroką, bent iš dalies išspręsti tą vidinį draskantį konfliktą tarp to, kas jis buvo, ir to, kuo norėjo tapti. Ir jam pagaliau pavyko tai padaryti, kai 1969 m. rugpjūčio 23 d. debiutavo Boltone, „Octagon Theater“ scenoje, kaip pagrindinis muzikos grupės „Ibex“ iš Liverpulio, kurią įkūrė Mileris Bersinas (gitarą), Mickas Smithas (būgnai) ir Johnas Tayloras (bosinė gitara), vokalistas. Freddis pradėjo keliauti tarp Londono ir Liverpulio, kad galėtų kaip įmanoma dažniau groti su šia grupe. Kiekvienąsyk, kai atsidurdavo „bitlų“ mieste, apsistodavo bute *Penny Lane* gatvėje.

1969 m. spalį grupė „Ibex“ pakeitė pavadinimą ir tapo „Wreckage“. Freddis parašė jai keletą dainų, tokių kaip „Seven Seas of Rhye“, „Stone Cold Crazy“ ir „Liar“, kurių laukė visiškai kitoks pasisekimas tapus „Queen“ repertuaro dalimi. Nors Freddis buvo drovus, scenoje jis visiškai pasikeisdavo, nugalėjęs savo baimes ir tapęs visai kitu žmogumi – šelmišku, išsipusčiusiu, itin išskirtiniu. Jis turėjo savitų idėjų apie muziką ir jomis dalinosi, tačiau asmeniniame gyvenime ir toliau baiminosi aplinkinių nuomonės, nuolat blaškėsi tarp tos scenoje matomos spalvingos asmenybės ir privačios aplinkos, kurioje buvo drovus, gero būdo, kilnus ir nuoširdus. Vis dėlto šiai muzikos grupei neteko ilgai gyvuoti – 1969-ųjų lapkritį ji iširo. Neketindamas taip lengvai pasiduoti, Freddis pradėjo ieškoti bendražygių savo muzikinėje kelionėje – jis buvo visiškai įsitikinęs, kad nori ją tęsti. Pragyvenimui jis užsidirbdavo naudodamasis savo diplomu ir piešimo įgūdžiais – uždarbiaudamas

grafikos dizaineriu ir iliustruotoju, – tačiau muzika jau buvo tapusi tikroju jo gyvenimo varikliu. 1970 m. kovo 1-oji buvo ta diena, kai jis oficialiai tapo Freddžiu Bulsara, grupės „Sour Milk Sea“ vokalistu. Ieškodamas grupės Freddis atsiliepė į žurnale „Melody Maker“ išspausdintą skelbimą, kad vienai grupei reikalingas atlikėjas. „Sour Milk Sea“, įkurta Chrišo Dummetto, Jeremio Gallopo ir Paulo Milne'o, priėmė ekstravagantiškai apsirengusį neįprastą vokalistą, kuris netrukus jų bliuzroko skambesiu (kažkur tarp Johno Mayallo ir „Fleetwood Mac“) suteikė platesnę, labiau heterodoksišką kryptį. Vis dėlto tokia dominuojanti asmenybė turėjo pernelyg stiprų poveikį nedidelės, nepriklausomos muzikos grupės dinamikai, tad vos po kelių mėnesių jie išsiskyrė.

Tuo metu Freddis Ilingo menų kolegijoje artimai susidraugavo su klasės draugu Timu Staffellu. Šis taip pat buvo dainininkas ir grojo bosine gitara roko grupėje „1984“, kuriai pavykdavo susirasti įvairios veiklos – jie netgi tapo palaikomaisiais atlikėjais per Jimi Hendrixo koncertą Imperatoriškajame koledže – ir kurioje taip pat grojo Brianas May'us, irgi iš Felthamo kilęs dėl astrofizikos pakvaišęs gitaristas.

Kai „1984“ iširo, May'us ir Staffellas įkūrė naują grupę „Smile“, kurioje prie jų prisijungė būgnininkas Rogeris Meddowsas-Tayloras.

Freddis Bulsara, likęs be grupės, ne tik pradėjo sekti „Smile“, bet netgi persikraustė į namą *Ferry Road* gatvėje Barnese, kuriame kartu gyveno Timas, Rogeris ir Brianas. Be to, jis nuolat mėgino įtikinti savo draugą Staffellą leisti jam tapti antruoju grupės vokalistu. Jis dažnai lankydavosi grupės repeticijose ir ėjo į jos koncertus, taip susidraugavo su visais nariais, ypač su Rogeriu Tayloru. Norėdami sukrapštyti šiek tiek pinigų, įjėdu *Kensington Market* rajone atidarė kioską, kur pardavinėjo ne tik dėvėtus drabužius, bet ir Freddžio sukurtus „kostiumus“ bei piešinius. Kadangi

nė vienas iš jų neturėjo pašaukimo verslui, netrukus kioską teko uždaryti. Jaunieji vyrukai pradėjo dirbti kito *Kensington Market* kiosko savininkui Alanui Mairui, pas kurį neretai apsipirkdavo roko žvaigždės, ieškančios „kietos“ avalynės ar batų, ypač visokių blizgių aukštakulnių, tinkamų naujajai glamroko scenai.

Tarp jo klientų buvo ir Davidas Bowie – neseniai sulaukęs sėkmės su daina „Space Oddity“, – kuris ten pirmą kart ir susitiko su Freddžiu. Mairas jaunajam Bowie padovanojo porą batų, o Freddis juos jam padavė. Jau tuomet būdamas šio atlikėjo gerbėjas Freddis pasakė jam, kad lankėsi jo koncerte, ir pasiteiravo, ar negalėtų jam kuo nors pagelbėti dėl koncerto, kurį Bowie planavo surengti Ilingo menų kolegijoje. Bowie šis vaikinai patiko, todėl paprašė jo padėti parengti sceną. Ir Freddis sutiko. Taip prasidėjo istorija, kuri po kelių dešimčių metų pasibaigė įrašų studijoje. Tačiau Bowie nebuvo didžiausias Freddžio dievaitis. Roko žvaigždė, kurią Freddis garbino labiau už bet kurią kitą – nuo tų laikų, kai 1967-aisiais debiutavo Londone, – buvo Jimi Hendrixas.

---

18 Grupė „Queen“: Rogeris Tayloras, Brianas May'us ir Freddis Mercuris aštuntojo dešimtmečio pradžioje.

Antrasis „Queen“ albumas tuo pačiu pavadinimu tapo unikalia kryžkele tarp besivystančio artroko, kuriame susiformavo 1968-ųjų psichodelija, ir sunkiųjų žanro, netrukus visame pasaulyje išgarsėjančio kaip „sunkusis metalas“, ritminių figūrų. Šiais laikais jį galima būtų apibūdinti kaip „epiški sunkų“ dėl to, kad jame dažnai minimos nuorodos į fantastikos pasaulį. Vargu ar pavyktų jį laikyti tikru koncepciniu albumu, tačiau grupė visgi eksperimentavo su tam tikra technika, kai visos dainos susiejamos vienos pabaigą suliejant su kitos pradžia, o įkvėpimo muzikantai sėmėsi iš naujausių pavyzdžių, tokių kaip „Pink Floyd“ albumas „The Dark Side of The Moon“ (išleistas ankstesniais metais). Nors visos albumo A pusės dainos sukurtos Briano May'aus, B pusėje kompozitoriaus vadžias visgi perėmė Freddie, parašęs „Ogre Battle“ (muzikaliai sudėtingą kūrinių gitarai, pasižymėjusį acikline struktūra,

nejprastomis moduliacijomis bei daugybe progresyvių savybių, tokių kaip atgalinis

Albumo „Queen II“ A pusė parašyta Briano May'aus, o B pusėje kompozitoriaus vadžias perėmė Freddie.

būgnų mušimas, laukiniai šūksniai ir stipriai aidintis gongas), „The Fairy Feller's Master-Stroke“ (šį kūrinių įkvėpė Richardo Daddo paveikslas tuo pačiu pavadinimu), „Nevermore“ (paprastą baladę su klavišinių akompanimentu, trumpiausia albumo kūrinių), „The March of the Black Queen“ (ilgiausia albumo kūrinių, kuris niekada nebuvo atliktas gyvai auditorijai

dėl sudėtingumo – 8/8 ir 12/8 poliritmai, vienuolika išskirtinių dalių – ir visa tai sutalpinta vos į šešetą minučių!), „Funny How Love Is“ (odę laisvai meilei, kuri nutraukia pagrindinę kovos tarp Gėrio ir Blogio tematiką) ir „Seven Seas of Rhye“ (baigiamąjį ankstesnio albumo instrumentinį kūrinių, tik dabar su Freddie sudainuotais žodžiais; vėliau jis pasiekė 10-ąją vietą geriausių singlų sąrašė). Nepamiršamas viršelis, kuriame juodame fone išsiskiria keturi grupės narių veidai, buvo sukurtas fotografo Micko Rocko, žymiausio specialisto glamroko scenoje, kurio paprašyta užfiksuoti jos „dekadansą“. Visgi viršelis perteikia ir išraiškingą sumanymą, kurį norėjo įgyvendinti „Queen“: viename kadre įamžintos keturios asmenybės, absoliučiai visų dėmesį prikaustyti gebanti grupė, kuri viena koja dar stovi praeityje, o kita – jau ateityje.

Grupės nariai pateikė tik vieną pasiūlymą: viršelyje turi būti pavaizduotas kontrastas tarp gėrio ir blogio, tarp juodo ir balto. Jis įgavo konkrečią formą, virtęs istorinės Marlene Dietrich nuotraukos įkvėptu vaizdiniu. „Vyravo bendras jausmas, kad [jeigu pamėginsime atkartoti Dietrich pozą] viršelis galėjo išeiti pernelyg pretenzingas. Dėl to jie galėjo pasirodyti esą daug svarbesni nei tuo laikotarpiu iš tikrųjų buvo, tačiau tai autentiškai atspindėjo jų muziką“, – pareiškė Mickas Rockas. Pasak Freddie Mercurio, jokios tikslios prasmės tame nebuvo: „Konkrečios reikšmės tai neturėjo, bet mes labai žavėjomės tokiais dalykais, o mūsų garderobas – puikus to pavyzdys.“

Queen II

53 Antrojo grupēs albumo „Queen II”, išeisto 1974 m. kovo 8 d., viršelis.

Tačiau grupės nariai ir jų vadybininkas nepasidavė – jiems tai buvo būtinas žingsnis, siekiant atitaisyti suterštą įvaizdį.

Vis dėlto aišku viena: sprendimas juos visgi įtraukti į dalyvių sąrašą leido visiems laikams jamžinti jų neprilygstamus gebėjimus scenoje. Šiandien jų numeris praktiškai vienbalsiai vertinamas kaip vienas geriausių visų laikų pasirodymų. Kaip tik per šį pasirodymą Mercuris įtvirtino nepralenkiamą savo kaip grupės lyderio reputaciją. Tam padėjo ir patirtis, kurią jis buvo įgijęs, su „Queen“ koncertuodamas stadionuose prieš milžiniškas auditorijas, tokias kaip Pietų Amerikoje.

Tas dvidešimt minučių trukęs sceninis pasirodymas įrašė „Queen“ į istoriją, o Freddie Mercurį pavertė tikra legenda. Jo teatrališkumas sugebėjo užvaldyti visus Vemblio stadione susirinkusius žmones, kurie kartu dainavo kiekvieną jo pasirodymo metu atliktų dainų – dabar išgraviruotų marmurinėje istorijos sienoje kaip įstatymų lentelės – žodį: „Bohemian Rhapsody“, „Radio Ga Ga“, „Hammer to Fall“, „Crazy Little Thing Called Love“, „We Will Rock You“ ir „We Are the Champions“.

Netgi jo draugas Eltonas Johnas, kurio pasirodymas apibūdinamas kaip „žvitrus ir pleškantis“ ir kuris tame koncerte sudainavo duetus su Kiki Dee ir George'u Michaelu, viename interviu pareiškė, kad „Freddie Mercuris tą dieną nustelbė visų kitų šou“. Tad nenuostabu, jog šiuo epišku pasirodymu simboliškai užbaigiamas ir biografinis filmas „Bohemian Rhapsody“.

132 Freddie Mercuris 1985 m. liepos 13 d. grupės „Queen“ pasirodymo „Live Aid“ scenoje metu.

133 Anglijos dienraščiu antraštės, išaukštinusios „Queen“ pasirodymą didžiamame koncerte, kuriuo garsiausi muzikos pasaulio atlikėjai mėgino padėti bado kamuojamiems Etiopijos gyventojams.

5

MITAS IR
JO PABAIGA

NEPRILYGSTAMASIS ARTISTAS IR JO
PASKUTINIS DIDIS BĒGIMAS
TARP SKAUSMO IR MEILĒS

1985 m. sausį, prieš pasirodymą „Live Aid“, „Queen“ atliko keletą aukštos klasės generalinių repeticijų ir visai jūrai gerbėjų atidavė viską, ką turėjo. Iš tiesų jie pasirodė apytiksliai 250 000 žiūrovų miniai per du festivalio „Rock in Rio“ vakarus. Dėl tais metais iškovotų pergalių grupė pasiekė

savo karjeros viršūnę, **Jo gyvenime tvyrojusi įtampa**
tačiau pats kvartetas jau **pagaliau atslūgo, kai jis**
buvo pasikeitęs. Kalbant **susipažino su Jimu Huttonu**
apie ginčus ir vaidus,

grupei „Queen“ nebuvo lygių. Įtampa tarp keturių jos narių tvyrojo nuo pat pradžių, bet jokie kiviščiai niekada neprivedė prie tikro, galutinio iširimo, realaus santykių atšalimo. Nepaisant savo skirtumų ir savitumų, jie visi išliko draugai, kuriuos siejo bendras projektas, ne tik suteikęs kiekvienam iš jų šlovę ir pasisekimą, bet ir padėjęs atrasti savo tapatybę. Tačiau šios tapatybės dabar norėjo ištrūkti iš „Queen“ kiauto – ypač Freddžio atveju, kuris 1985 m. kovą susidūrė su jo gyvenimą pakeitusiu žmogumi – Jimu Huttonu. „Mes atsitiktinai susitikome viename klube... Jis man pasiūlė išgerti, o aš, trumpai tariant, atsisakiau, – prisiminimais dalinosi Huttonas. – Po kelių mėnesių su keliais draugais pietavau restorane, ir jie tarstelėjo: „Spėk, kas sėdi tiesiai už tavęs?“ „Kas?“ – paklausiau ir sulaukiau atsakymo: „Freddis Mercuris!“ Tai ir vėl buvo jis! Po to Freddžio nemačiau... turbūt kokius 18 mėnesių. Galiausiai sutikau jį klube ir viskas ėmė klostytis lygiai taip pat, kaip ir pirmą kartą. „Nupirksiu tau išgerti“, – tarė jis man.“